

Resolució 564/VIII, sobre l'aprovació del Dictamen de la Comissió no permanent especial d'investigació sobre el procés que ha dut a la intervenció pel Banc d'Espanya, el passat 21 de juliol, de la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM), amb la destitució de tots els gestors, en un procés de reestructuració adreçat a un nou intent de privatització que fins i tot podria desembocar en la desaparició de la societat, aprovada pel Ple de les Corts, en la reunió del 25 de març de 2015

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

D'acord amb l'article 95.1 del RC, s'ordena publicar en el *Butlletí Oficial de les Corts* la Resolució 564/VIII, sobre l'aprovació del Dictamen de la Comissió no permanent especial d'investigació sobre el procés que ha dut a la intervenció pel Banc d'Espanya, el passat 21 de juliol, de la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM), amb la destitució de tots els gestors, en un procés de reestructuració adreçat a un nou intent de privatització que fins i tot podria desembocar en la desaparició de la societat, aprovada pel Ple de les Corts, en la reunió del 25 de març de 2015.

Palau de les Corts
València, 25 de març de 2015

El president
Alejandro Font de Mora Turón

PLE DE LES CORTS

El Ple de les Corts, en sessió del dia 25 de març de 2015, ha debatut el Dictamen de la Comissió no permanent especial d'investigació sobre el procés que ha dut a la intervenció pel Banc d'Espanya, el passat 21 de juliol, de la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM), amb la destitució de tots els gestors, en un procés de reestructuració adreçat a un nou intent de privatització que fins i tot podria desembocar en la desaparició de la societat.

Finalment, el Ple de les Corts, d'acord amb el que hi ha establert en l'article 54 del RC, ha aprovat la resolució següent:

RESOLUCIÓ

Les comissions d'investigació, en l'àmbit de les Corts Valencianes parlament autònom, vénen configurades pel que preveu l'Estatut d'autonomia i el Reglament de la cambra. La seua finalitat se circumscriu a la depuració de comportaments i exigències de responsabilitat política, en l'àmbit competencial de la Comunitat Valenciana.

Del contingut de les compareixences i de l'estudi de la documentació recopilada per la comissió, esta comissió entén que cap dels òrgans o entitats implicats en l'administració, gestió, supervisió i control de la CAM va actuar correctament durant el procés de deteriorament que va patir l'entitat. Este procés de deteriorament va tindre com a conseqüències la intervenció de la CAM, la injecció de 5.249 milions d'euros per part del FROB, la necessària concessió d'un crèdit del FROB a la CAM per import de 3.000 milions i la venda per un euro de l'entitat.

Resolución 564/VIII, sobre la aprobación del Dictamen de la Comisión no permanente especial de investigación sobre el proceso que ha llevado a la intervención por parte del Banco de España, el pasado 21 de julio, de la Caja de Ahorros del Mediterráneo (CAM), con la destitución de todos los gestores, en un proceso de reestructuración que incluso podría desembocar en la desaparición de la sociedad, aprobada por el Pleno de Les Corts, en la reunión del 25 de marzo de 2015

PRESIDENCIA DE LES CORTS

De conformidad con el artículo 95.1 del RC, se ordena la publicación en el *Butlletí Oficial de les Corts* de la Resolución 564/VIII, sobre la aprobación del Dictamen de la Comisión no permanente especial de investigación sobre el proceso que ha llevado a la intervención por parte del Banco de España, el pasado 21 de julio, de la Caja de Ahorros del Mediterráneo (CAM), con la destitución de todos los gestores, en un proceso de reestructuración que incluso podría desembocar en la desaparición de la sociedad, aprobada por el Pleno de Les Corts, en la reunión del 25 de marzo de 2015.

Palau de les Corts
Valencia, 25 de marzo de 2015

El presidente
Alejandro Font de Mora Turón

PLENO DE LES CORTS

El Pleno de Les Corts, en sesión del día 25 de marzo de 2015, ha debatido el Dictamen de la Comisión no permanente especial de investigación sobre el proceso que ha llevado a la intervención por parte del Banco de España, el pasado 21 de julio, de la Caja de Ahorros del Mediterráneo (CAM), con la destitución de todos los gestores, en un proceso de reestructuración dirigido a un nuevo intento de privatización que incluso podría desembocar en la desaparición de la Sociedad.

Finalmente, el Pleno de Les Corts, de acuerdo con lo establecido en el artículo 54 del RC, ha aprobado la resolución siguiente

RESOLUCIÓN

Las comisiones de investigación, en el ámbito de las Corts Valencianes parlamento autónomo, vienen configuradas por lo previsto en el Estatuto de autonomía y en el Reglamento de la cámara. Su finalidad se circunscribe a la depuración de comportamientos y exigencias de responsabilidad política, en el ámbito competencial de la Comunitat Valenciana.

Del contenido de las compareencias y del estudio de la documentación recopilada por la comisión, esta comisión entiende que ninguno de los órganos o entidades implicados en la administración, gestión, supervisión y control de la CAM actuó correctamente durante el proceso de deterioro que sufrió la entidad. Este proceso de deterioro tuvo como consecuencias la intervención de la CAM, la inyección de 5.249 millones de euros por parte del FROB, la necesaria concesión de un crédito del FROB a la CAM por importe de 3.000 millones y la venta por un euro de la entidad.

Els òrgans que amb les seues decisions van dur a la CAM al desastre són els òrgans interns d'administració i gestió de la CAM: Comitè de Direcció, Comissió Executiva, alts directius, Comitè d'Inversions, Consell d'Administració i Comissió de Control.

Òrgans interns de la CAM

Entre les decisions irresponsables cal destacar, segons va confirmar el Sr. Iturriaga i consta en distints informes del Banc d'Espanya:

L'elevat creixement del crèdit i la concentració en el sector immobiliari. La CAM va tindre un creixement del crèdit de més del 300 % des del 2002 fins al 2008, amb una significativa concentració i exposició al sector immobiliari, risc que va continuar augmentant fins i tot quan aguaitava la crisi. De fet, posteriorment a 2008 l'entitat va continuar creixent en crèdit. Esta excessiva concentració queda patent amb una dada: en el moment de la intervenció, el finançament que Banc CAM atorgava a empreses industrials fora del sector immobiliari no aconseguia els 1.000 milions d'euros, respecte d'una inversió total de 53.000 milions d'actius d'inversió creditícia.

Podem afirmar que la cúpula directiva de la caixa, sota la direcció de Roberto López Abad, va emprendre i va mantindre una agressiva política de finançament d'activitats relacionades amb el sector immobiliari, fins i tot en l'estranger, sense la més mínima prudència i sense els deguts controls i garanties, en molts casos. En altres, la política d'associació de la caixa amb empreses, també del sector immobiliari, va derivar en una injustificada aportació de recursos financers per a operacions de dubtosa claredat, que es van saldar amb substancials pèrdues per a la caixa, mentres que els socis, directament o indirectament, obtenien inexplicables beneficis.

L'excessiu nivell de dependència dels mercats majoristes. La inversió creditícia de l'entitat no estava majoritàriament finançada per recursos detallistes, sinó per recursos al mercat majorista amb el que l'entitat es posiciona en una situació d'estructura financera inadequada. Tot això davall la idea, en el criteri de gestió, que la liquiditat era il·limitada en els mercats, idea que es va demostrar falsa amb el tancament dels mercats financers.

A més d'estos dos aspectes comuns a altres entitats en la CAM, es van prendre altres decisions irresponsables:

L'absència de criteris sòlids en la concessió, administració i seguiment dels riscos de crèdit, que va propiciar uns elevats ràtios de morositat que al maig de 2012 estaven en el 24, 25 %, concentrats majoritàriament en el sector immobiliari.

El fugida cap avant que es produïx en l'entitat a partir de 2008, portant a l'entitat a una posició de debilitat extrema al practicar una renovació successiva de crèdits sense anàlisi de la capacitat de pagament dels clients. Els massius refinançaments practicats als clients es van produir el 2008, el 2009 la segona, i el 2011 molts clients ja tenien el tercer refinançament. Tot això sense que amortitzaren res del refinançat.

Les deficiències significatives en el sistema de control intern de l'entitat de l'àrea d'inversió creditícia. No sols no s'han aplicat polítiques i procediments ordenats en molts dels casos, sinó que, a més, els criteris en general de concessió imperants han sigut únicament i exclusivament l'existència o no de garantia suficient per a dur a terme l'atorgament del finançament, no així una anàlisi ordenada de la capacitat de pagament i de devolució dels préstecs que s'estaven concedint.

Los órganos que con sus decisiones llevaron a la CAM al desastre son los órganos internos de administración y gestión de la CAM: Comité de Dirección, Comisión Ejecutiva, altos directivos, Comité de Inversiones, Consejo de Administración y Comisión de Control.

Órganos internos de la CAM

Entre las decisiones irresponsables cabe destacar, según confirmó el Sr. Iturriaga y consta en distintos informes del Banco de España:

El elevado crecimiento del crédito y su concentración en el sector inmobiliario. La CAM tuvo un crecimiento del crédito de más del 300 % desde el 2002 hasta el 2008, con una significativa concentración y exposición al sector inmobiliario, riesgo que siguió aumentando incluso cuando se atisbaba la crisis. De hecho, posteriormente a 2008 la entidad siguió creciendo en crédito. Esta excesiva concentración queda patente con un dato: en el momento de la intervención, la financiación que Banco CAM otorgaba a empresas industriales fuera del sector inmobiliario no alcanzaba los 1.000 millones de euros, respecto de una inversión total de 53.000 millones de activos de inversión crediticia.

Podemos afirmar que la cúpula directiva de la caja, bajo la dirección de Roberto López Abad, emprendió y mantuvo una agresiva política de financiación de actividades relacionadas con el sector inmobiliario, incluso en el extranjero, sin la más mínima prudencia y sin los debidos controles y garantías, en muchos casos. En otros, la política de asociación de la caja con empresas, también del sector inmobiliario, derivó en una injustificada aportación de recursos financieros para operaciones de dudosa claridad, que se saldaron con sustanciales pérdidas para la caja, mientras que los socios, directa o indirectamente, obtenían inexplicables beneficios.

El excesivo nivel de dependencia de los mercados mayoristas. La inversión crediticia de la entidad no estaba mayoritariamente financiada por recursos minoristas, sino por recursos al mercado mayorista con lo que la entidad se posiciona en una situación de estructura financiera inadecuada. Todo ello bajo la idea, en el criterio de gestión, de que la liquidez era ilimitada en los mercados, idea que se demostró falsa con el cierre de los mercados financieros.

Además de estos dos aspectos comunes a otras entidades en la CAM, se tomaron otras decisiones irresponsables:

La ausencia de criterios sólidos en la concesión, administración y seguimiento de los riesgos de crédito, que propició unos elevados ratios de morosidad que en mayo de 2012 estaban en el 24, 25 %, concentrados en su mayoría en el sector inmobiliario.

La huida hacia delante que se produce en la entidad a partir de 2008, llevando a la entidad a una posición de debilidad extrema al practicar una renovación sucesiva de créditos sin análisis de la capacidad de pago de los clientes. Las masivas refinanciaciones practicadas a los clientes se produjeron en 2008, en 2009 la segunda, y en 2011 muchos clientes ya tenían la tercera refinanciación. Todo ello sin que amortizaran nada de lo refinanciado.

Las deficiencias significativas en el sistema de control interno de la entidad del área de inversión crediticia. No solamente no se han aplicado políticas y procedimientos ordenados en muchos de los casos, sino que, además, los criterios en general de concesión imperantes han sido única y exclusivamente la existencia o no de garantía suficiente para llevar a cabo el otorgamiento de la financiación, no así un análisis ordenado de la capacidad de pago y de devolución de los préstamos que se estaban concediendo.

Les deficiències significatives en els sistemes de control intern relatiu a les polítiques d'inversions estratègiques. No hi ha una política en què el consell tinga una guia ordenada i un procediment adequat basant-se en el qual exigir als executius com dur a terme inversions en un sector o un altre, en una activitat o una altra, i fins a quin límit i amb quin grau de concentració.

Les decisions de busca d'entitats que formaran un SIP amb la CAM va ser un cúmul de despropòsits tant en les busques infructuoses d'entitats companyes de SIP com en el SIP que finalment va originar el Banc Base en què s'integrava la CAM i que va ser una operació avortada després de conèixer els socis possibles falsificacions de comptes o d'informació per part de la CAM. Així ho relata el Sr. Iturriaga en la seua compareixença:

«Esta entitat, en eixe moment, va adoptar la fórmula del SIP, junt amb altres entitats, després d'haver dut a terme successives –jo diria– negociacions amb entitats de qualsevol tipus i condició. Com saben, eixes negociacions en cap dels casos van arribar a bon fi, i la SIP pareix que sí que va arribar a bon fi en el mes de juny. Evidentment va haver-hi distints tira i afloixa quant a si el pes de la CAM devia de ser este, un altre, o el de més enllà, evidentment, amb els suports polítics d'un costat o d'un altre. En fi, tot això ha sigut motiu de tractament en la premsa de manera extensa. El per què fracassa. Fracassa perquè els altres socis no es fien de la informació de la CAM, així de senzill. Com a prova d'això, quan açò fracassa, que és el mes de març, l'entitat estava donant 40 milions d'euros de resultats. En el mes de juny ens presenta la direcció general 80 milions de resultats. I nosaltres tanquem una auditoria, a 31 de juliol, amb 1.308 milions d'euros de pèrdues. Després, bo, per descomptat, segurament que unes de les raons importants va ser esta.»

Podem afirmar doncs que en el funcionament ordinari de la CAM es van acumular errors, vicis i ineficiències inexplicables que apunten cap a gravíssimes responsabilitats professionals, quan no d'una altra naturalesa, per part de la cúpula directiva. El Banc d'Espanya ha obert un expedient disciplinari, respecte d'això, i l'Audiència Nacional està instruint diversos procediments per a depurar les responsabilitats penals a què haguera lloc.

Les dietes

Si resulta particular i desastrosa l'actitud de la CAM a partir de 2008 en l'esclat de la bombolla immobiliària i la greu crisi financera, exposant encara més l'entitat a este tipus de mercat, cal destacar que en eixos moments es va produir un fet destacable en la política retributiva: desenvolupant acords que multiplicaven les dietes i les remuneracions per formar part de les participades (INCOMED, TINSER, GESFINMED, TIP), acords de blindatge i condicions beneficioses en prejubilacions, indemnitzacions, complements retributius, assegurances, etc. fins al punt que pareix que es prengueren acords amb caràcter retroactiu per afavorir els interessos particulars d'estes persones en detriment dels interessos de la CAM i creen un perjudici patrimonial a la mateixa.

Estos acords es van poder prendre gràcies al maquillatge dels comptes, dels balanços, de la situació de solvència..., una dinàmica, almenys en els últims anys, atenent l'informe dels inspectors del Banc d'Espanya, documents a què hem tingut accés pels procediments judicials oberts respecte a l'actuació de la CAM, la compareixença d'auditors i dels administradors del FROB, etc. i que lògi-

Las deficiencias significativas en los sistemas de control interno relativo a las políticas de inversiones estratégicas. No existe una política en la que el consejo tenga una guía ordenada y un procedimiento adecuado en base al cual exigir a los ejecutivos cómo llevar a cabo inversiones en un sector u otro, en una actividad u otra, y hasta qué límite y con qué grado de concentración.

Las decisiones de búsqueda de entidades que formarán un SIP con la CAM fue un cúmulo de despropósitos tanto en las búsquedas infructuosas de entidades compañeras de SIP como en el SIP que finalmente originó el Banco Base en el que se integraba la CAM y que fue una operación abortada tras conocer los socios posibles falsificaciones de cuentas o de información por parte de la CAM. Así lo relata el Sr. Iturriaga en su comparecencia:

«Esta entidad, en ese momento, adoptó la fórmula del SIP, junto con otras entidades, después de haber llevado a cabo sucesivas –yo diría– negociaciones con entidades de todo tipo y condición. Como saben, esas negociaciones en ninguno de los casos llegaron a buen fin, y la SIP parece que sí llegó a buen fin en el mes de junio. Evidentemente hubo distintos tira y afloja en cuanto a sí el peso de la CAM debía de ser este, otro, o el de más allá, evidentemente, con los apoyos políticos de un lado o de otro. En fin, todo eso ha sido motivo de tratamiento en la prensa de manera extensa. El por qué fracasa. Fracasa porque los otros socios no se fían de la información de la CAM, así de sencillo. Como prueba de ello, cuando esto fracasa, que es el mes de marzo, la entidad estaba dando 40 millones de euros de resultados. En el mes de junio nos presenta la dirección general 80 millones de resultados. Y nosotros cerramos una auditoría, a 31 de julio, con 1.308 millones de euros de pérdidas. Luego, bueno, desde luego, seguramente que unas de las razones importantes fue ésta.»

Podemos afirmar pues que en el funcionamiento ordinario de la CAM se acumularon errores, vicios e ineficiencias inexplicables que apuntan hacia gravísimas responsabilidades profesionales, cuando no de otra naturaleza, por parte de la cúpula directiva. El Banco de España ha abierto un expediente disciplinario, al respecto, y la Audiencia Nacional está instruyendo diversos procedimientos para depurar las responsabilidades penales a que hubiere lugar.

Las dietas

Si resulta particular y desastrosa la actitud de la CAM a partir de 2008 en el estallido de la burbuja inmobiliaria y la grave crisis financiera, exponiendo aún más a la entidad a este tipo de mercado, hay que destacar que en esos momentos se produjo un hecho destacable en la política retributiva: desarrollando acuerdos que multiplicaban las dietas y remuneraciones por formar parte de las participadas (INCOMED, TINSER, GESFINMED, TIP), acuerdos de blindaje y condiciones beneficiosas en prejubilaciones, indemnizaciones, complementos retributivos, seguros, etc... hasta el punto que parece que se tomaran acuerdos con carácter retroactivo para favorecer los intereses particulares de estas personas en detrimento de los intereses de la CAM y crean un perjuicio patrimonial a la misma.

Estos acuerdos se pudieron tomar gracias al maquillaje de las cuentas, de los balances, de la situación de solvencia..., una dinámica, por lo menos en los últimos años, atendiendo el informe de los inspectores del Banco de España, documentos a los que hemos tenido acceso por los procedimientos judiciales abiertos con respecto a la actuación de la CAM, la comparecencia de auditores y de los ad-

cament tenen el seu màxim exponent de demostració en el fet que la CAM va comptabilitzar guanys abans de la intervenció, quan esta va requerir finalment a través del FROB una injecció de 5.249 milions d'euros.

Estos comptes maquillats, igual que van servir per a dibuixar eixa política retributiva, sens dubte creaven un miratge de confiança en els mercats, unes valoracions positives d'organismes avaluadors, una vinculació efectiva entre clients, i és ací on havien d'entrar en escena, també, les auditories per a assegurar la veracitat de les mateixes, cosa que, en el cas de la CAM i altres entitats, ha quedat demostrat que van desatendre esta labor.

A més de tot allò que s'ha indicat fins al moment, amb relació a la gestió dels òrgans de direcció de la CAM, pareix probable, com ja hem indicat, que poguera haver-hi irregularitats en els comptes dels exercicis 2009 i 2010.

Estàs irregularitats es concreten en:

- Comptabilització (presumpta) de crèdits morosos com a normals, rebaixant d'esta manera morositat i augmentant els beneficis.
- Partida fallida de crèdits dubtosos durant 2007 i 2008, reduint així la mora.
- Mala comptabilització de titulitzacions el 2010, augmentant el resultat en més de 200 milions d'euros.
- Pagament de remuneracions de directius i exconsellers.

Concloent este apartat, hem de reconèixer que la normativa era poc exigent quant als requisits de coneixements financers que exigia per als integrants dels òrgans de la CAM, i d'ací pot inferir-se el naixement de part dels problemes succeïts, sense cap dubte.

Les societats participades de la CAM

A part de la falta de control amb relació als sous, incentius, pensiones, viatges etc. a això cal afegir una mala gestió jalonada d'operacions arriscades, quan no temeràries, empreses al marge del negoci bancari. Esta circumstància i la busca d'un creixement desmesurat va dur l'entitat a implicar-se en operacions abocades al fracàs. Bon exemple d'estes operacions són, entre altres, la compra de la societat financera mexicana CRÈDIT INMOBILIARI.

Fruit d'este mateix interès per créixer a qualsevol costa és el fet d'insistir en una excessiva concentració del risc immobiliari, en moments en què el mercat ja apuntava clares mostres de saturació. Operacions com la d'HANSA URBANA (CAM té el 24 % del capital social), amb préstecs que sumaven més de 700 milions d'euros, Enrique Ortiz amb operacions per més de 450 milions d'euros, operacions com l'empresa en Seseña, o amb les mercantils FBEX, Polaris, Llanera, etc., com altres exemples que descriuen el menyspreu dels riscos en certes operacions creditícies, lligades amb unes garanties més que dèbils.

Les societats participades van ser l'altre gran lastre de la CAM. El 2010, estàs societats van generar pèrdues que es van sumar a les de l'entitat. De totes les participades, s'ha de mencionar especialment TIP, atès que va generar pèrdues de més de 450 milions d'euros en 2011. No obstant això, hem conegut que per mitjà d'esta societat, hi havia directius que rebien préstecs per a finançar compres de terrenys per l'import pagat oficialment pel promotor, entre altres accions presumptament irregulars, i per descomptat molt distants de l'exemplaritat.

ministradores del FROB, etc. y que lógicamente tienen su máximo exponente de demostración en cuanto a que la CAM contabilizó ganancias antes de la intervención, cuando esta requirió finalmente a través del FROB de una inyección de 5.249 millones de euros.

Estas cuentas maquilladas, al igual que sirvieron para dibujar esa política retributiva, sin duda creaban un espejismo de confianza en los mercados, unas valoraciones positivas de organismos evaluadores, una vinculación efectiva entre clientes, y es aquí donde debían entrar en escena, también, las auditorías para asegurar la veracidad de las mismas, cosa que, en el caso de la CAM y otras entidades, ha quedado demostrado que desatendieron esta labor.

Además de todo lo indicado hasta el momento, en relación a la gestión de los órganos de dirección de la CAM, parece probable, como ya hemos indicado, que pudiera haber irregularidades en las cuentas de los ejercicios 2009 y 2010.

Estàs irregularidades se concreten en:

- Contabilización (presunta) de créditos morosos como normales, rebajando de este modo morosidad y aumentando los beneficios.
- Pase a fallido de créditos dudosos durante 2007 y 2008, reduciendo así la mora.
- Mala contabilización de titulizaciones en 2010, aumentando el resultado en más de 200 millones de euros.
- Pago de remuneraciones de directivos y exconsejeros.

Concluyendo este apartado, hemos de reconocer que la normativa era poco exigente en cuanto a los requisitos de conocimientos financieros que exigía para los integrantes de los órganos de la CAM, y de ahí puede colegirse el nacimiento de parte de los problemas acaecidos, sin lugar a dudas.

Las sociedades participadas de la CAM

Aparte de la falta de control en relación con los sueldos, incentivos, pensiones, viajes etc... a ello hay que añadir una mala gestión jalonada de operaciones arriesgadas, cuando no temerarias, emprendidas al margen del negocio bancario. Esta circunstancia y la búsqueda de un crecimiento desmesurado llevó a la entidad a implicarse en operaciones abocadas al fracaso. Buen ejemplo de éstas operaciones son, entre otras, la compra de la sociedad financiera mexicana CRÉDITO INMOBILIARIO.

Fruto de este mismo empeño por crecer a cualquier costa es el hecho de insistir en una excesiva concentración del riesgo inmobiliario, en momentos en los que el mercado ya apuntaba claras muestras de saturación. Operaciones como la de HANSA URBANA (CAM tiene el 24 % del capital social), con préstamos que sumaban más de 700 millones de euros, Enrique Ortiz con operaciones por más de 450 millones de euros, operaciones como la emprendida en Seseña, o con las mercantiles FBEX, Polaris, Llanera, etc..., como otros ejemplos que describen el desprecio de los riesgos en ciertas operaciones crediticias, ligadas con unas garantías más que dèbils.

Las sociedades participadas fueron el otro gran lastre de la CAM. En 2010, estàs sociedades generaron pérdidas que se sumaron a las de la entidad. De todas las participadas, se debe mencionar especialmente TIP, dado que generó pérdidas de más de 450 millones de euros en 2011. Sin embargo, hemos conocido que por medio de esta sociedad, había directivos que recibían préstamos para financiar compras de terrenos por el importe pagado oficialmente por el promotor, entre otras acciones presumptamente irregulares, y desde luego muy distantes de la ejemplaridad.

Una altra de les participades, INCOMED va generar pèrdues de més de 120 milions d'euros, sumats als 58 milions que va perdre ADMINISTRACIÓ I PROJECTES MDT, la quantia també de la qual llasta els comptes de l'entitat.

Debilitació de mecanismes de control intern

Esta comissió ha constatat que les reunions del Consell d'Administració i les de la Comissió de Control es van celebrar també en diversos llocs del món com a l'Índia, París, Canadà, Chicago, Xangai, Sant Sebastià, Eivissa, etc. Els viatges es van programar prolongant l'estada durant dies, fent-la extensiva a la parella i amb totes les despeses pagades per la CAM. Esta comissió considera inadmissible esta pràctica que només té com a objectiu distraure els consellers de la seua comesa i, tindre «contents» o potser fins i tot agraïts.

Ha quedat constatat que la Comissió de Control se solia reunir immediatament després que se celebrara el Consell d'Administració els acords del qual havia de controlar. D'esta manera resultava impossible que els membres de la Comissió de Control comptaren amb la informació necessària i amb la suficient antelació per a poder analitzar els mencionats acords.

També ha quedat constatat que els directius de la CAM procuraven aconseguir que tant en el Consell d'Administració com en la Comissió de Control o d'Inversions haguera el nombre més gran de persones amb el menor criteri possible per a poder analitzar la gestió de la CAM. Així, en el cas dels consellers provinents dels impositors, amb independència del sorteig inicial, la seua selecció i nomenament final ho gestionaven els propis directius. Així ha quedat acreditat en distintes compareixences, en especial en la de D. Armando Sala Lloret. També eren els directius els que «seleccionaven» membres de l'Assemblea General que tingueren baixa o nul·la qualificació en coneixements financers per a pertànyer a la Comissió de Control o al Consell d'Administració.

Així mateix ha quedat constatat pel testimoni de distintes persones compareixents que les actes del Consell d'Administració no es llegien en el Consell ni es repartien i que l'accés a les mateixes no era fàcil, de manera que es dificultava contrastar que el que apareixia en estes es corresponia amb allò que ha succeït en el Consell. Cal destacar que hi havia consellers que han donat versions distintes sobre si s'havien llegit o no en el Consell els requeriments del Banc d'Espanya o sobre si el Consell havia aprovat determinades dietes o sous. Fins i tot distintes consellers han insinuat o afirmat que hi ha actes falsificades, com va declarar el Sr. Strada Bello respecte a l'acta del 27 de l'XI de 2009. Tot açò no haguera passat si les actes hagueren tingut el tractament transparent que havien de tindre.

A esta comissió no li queda cap dubte que la responsabilitat en l'enfonsament de la CAM és dels que van prendre les decisions irresponsables abans ressenyades. Si bé la màxima responsabilitat correspon a l'equip directiu de la CAM i al seu president, tots els membres dels òrgans de govern tenen una part de responsabilitat en la mesura que amb el seu vot i amb la seua actitud de comparsa van coadyuvar al desastre, part de responsabilitat que és proporcional a les funcions que cadascú exercia i al temps durant el qual les va exercir.

Recurs al mercat detallista

A partir de 2008, la CAM va llançar al mercat detallista diferents productes per a aconseguir liquiditat. Com altres

Otra de las participadas, INCOMED generó pérdidas de más de 120 millones de euros, sumados a los 58 millones que perdió ADMINISTRACION Y PROYECTOS MDT, cuya cuantía también lastra las cuentas de la entidad.

Debilitación de mecanismos de control interno

Esta comisión ha constatado que las reuniones del Consejo de Administración y las de la Comisión de Control se celebraron también en diversos lugares del mundo como India, París, Canadá, Chicago, Shanghái, San Sebastián, Ibiza, etc. Los viajes se programaron prolongando la estancia durante días, haciéndola extensiva a la pareja y con todos los gastos pagados por la CAM. Esta comisión considera inadmissible esta práctica que solo tiene como objetivo distraer a los consejeros de su cometido y, tenerlos «contentos» o quizá incluso agradecidos.

Ha quedado constatado que la Comisión de Control se solía reunir inmediatamente después de que se celebrara el Consejo de Administración cuyos acuerdos debía controlar. De esta forma resultaba imposible que los miembros de la Comisión de Control contaran con la información necesaria y con la suficiente antelación para poder analizar los mencionados acuerdos.

También ha quedado constatado que los directivos de la CAM procuraban conseguir que tanto en el Consejo de Administración como en la Comisión de Control o de Inversiones hubiera el mayor número de personas con el menor criterio posible para poder analizar la gestión de la CAM. Así, en el caso de los consejeros provenientes de los impositores, con independencia del sorteo inicial, su selección y nombramiento final lo gestionaban los propios directivos. Así ha quedado acreditado en distintas comparecencias, en especial en la de D. Armando Sala Lloret. También eran los directivos los que «seleccionaban» a miembros de la Asamblea General que tuvieran baja o nula cualificación en conocimientos financieros para pertenecer a la Comisión de Control o al Consejo de Administración.

Así mismo ha quedado constatado por el testimonio de distintas personas comparecientes que las actas del Consejo de Administración no se leían en el Consejo ni se repartían y que el acceso a las mismas no era fàcil, de forma que se dificultaba contrastar que lo que aparecía en las mismas se correspondía con lo sucedido en el Consejo. Es de destacar que había consejeros que han dado versiones distintas sobre sí se habían leído o no en el Consejo los requerimientos del Banco de España o sobre si el Consejo había aprobado determinadas dietas o sueldos. Incluso distintos consejeros han insinuado o afirmado que hay actas falsificadas, como declaró el Sr. Strada Bello respecto al acta del 27 del XI de 2009. Todo esto no hubiera pasado si las actas hubieran tenido el tratamiento transparente que debían tener.

A esta comisión no le queda ninguna duda de que la responsabilidad en el hundimiento de la CAM es de quienes tomaron las decisiones irresponsables antes reseñadas. Si bien la máxima responsabilidad corresponde al equipo directivo de la CAM y a su presidente, todos los miembros de los órganos de gobierno tienen una parte de responsabilidad en la medida que con su voto y con su actitud de comparsa coadyuvaron al desastre, parte de responsabilidad que es proporcional a las funciones que cada cual desempeñaba y al tiempo durante el que las desempeñó.

Recurso al mercado minorista

A partir de 2008, la CAM lanzó al mercado minorista diferentes productos para lograr liquidez. Como otras enti-

entitats semblants va emetre accions preferents (el 2009, per exemple). Però la CAM presenta una particularitat notable: va ser l'única caixa d'estalvis que va emetre les anomenades «quotes participatives». Este producte, reservat en exclusiva a les caixes d'estalvi (segons legislació del 1985), atorga als seus posseïdors drets equivalents a unes accions però sense suposar un títol de propietat.

Els directius que han comparegut davant de la Comissió han assenyalat que totes estes emissions responien al mateix objectiu. Sobre les quotes participatives pareix existir un consens (només trencat per algun representant sindical) respecte a que eren un instrument adequat per a aconseguir liquiditat, encara que hi ha discrepàncies si l'emissió es va fer amb el beneplàcit del supervisor (el BE) o sense ell. Encara que alguns compareixents afirmen que els directius van justificar la necessitat d'emetre quotes participatives induïts pel propi BE, ningú dels directius del BE o del FROB han donat pàbul a esta justificació.

El que resulta evident és que la comercialització d'estos productes sembla poc clara. Els representants dels afectats afirmen sense cap tipus de dubte que va ser una operació plena d'irregularitats. El portaveu de l'Associació d'Usuaris de Bancs, Caixes i Assegurances d'Espanya (ADICAE), Manuel Pardos, ho va plantejar amb rotunditat:

«Per què diem comercialització fraudulenta? Perquè van ser tots estos productes distribuïts sabent que es feia a clients que tenien una aversió clara al risc, els hem vist, els han vist tota la ciutadania, en els mitjans de comunicació, se'ls ha vist en assemblees. Adicae defensa a la Comunitat Valenciana milers de clients, però també fora de la Comunitat Valenciana. I pareix que va ser clara una agressiva campanya de comercialització dirigida de forma massiva als seus clients estalviadors, una característica que estos productes no tenien en tot l'àmbit europeu, ni tan sols en l'àmbit internacional.»

El mecanisme, encara que ha sigut complicat establir-ho a partir dels compareixents, pareix que era la fixació d'objectius per oficina i penalitzacions si no es complien. D'esta manera s'entén per què molts treballadors de la caixa van acabar comprant este producte (i altres semblants) quan tenien reticències respecte a la col·locació dels mateixos segons a quins clients. Gregorio Fernández, representant de la Unió General de Treballadors (UGT) en el Consell d'Administració entre 2007 i 2009, que va expressar la seua discrepància amb l'emissió de les quotes (abstenint-se en la votació final) per entendre que suposava la privatització de la caixa, explica de forma expressiva com es comercialitzaven:

«Com es venien les emissions? Doncs, imagina-t'ho, doncs, sí, ens insistien en totes les oficines de tots perquè es venguera, cal vendre i cal vendre, i tu has de vendre un milió i cal vendre un milió. Sobre si es donaven instruccions, algunes se n'han donat, generalment no, però alguna operació de préstec. Li deia: Sent!, si pots (*ininteligible*)..., si pots, compra-li mil euros en quotes, però pràcticament res, no era obligatori.»

Els auditors externs

És de ressenyar que cap any, ni tan sols l'últim analitzat, les auditories van detectar irregularitats. No obstant això, posteriorment, hi ha irregularitats detectades pel Banc Espanya.

Així mateix, a esta comissió resulta incompreensible que el deteriorament dels comptes de la CAM reflectides en les auditories no es corresponen amb el deteriorament finalment descobert que va dur al FROB a les necessitats

dades semejantes emitió acciones preferentes (en 2009, por ejemplo). Pero la CAM presenta una particularidad notable: fue la única caja de ahorros que emitió las llamadas «cuotas participativas». Este producto, reservado en exclusiva a las cajas de ahorro (según legislación del 1985), otorga a sus poseedores derechos equivalentes a unas acciones pero sin suponer un título de propiedad.

Los directivos que han comparecido ante la Comisión han señalado que todas estas emisiones respondían al mismo objetivo. Sobre las cuotas participativas parece existir un consenso (sólo roto por algún representante sindical) con respecto a que eran un instrumento adecuado para conseguir liquidez, aunque hay discrepancias si la emisión se hizo con el beneplácito del supervisor (el BE) o sin él. Aunque algunos comparecientes afirman que los directivos justificaron la necesidad de emitir cuotas participativas inducidos por el propio BE, ninguno de los directivos del BE o del FROB han dado pábulo a esta justificación.

Lo que resulta evidente es que la comercialización de estos productos parece poco clara. Los representantes de los afectados afirman sin ningún tipo de duda que fue una operación llena de irregularidades. El portavoz de la Asociación de Usuarios de Bancos, Cajas y Seguros de España (ADICAE), Manuel Pardos, lo planteó con rotundidad:

«¿Por qué decimos comercialización fraudulenta? Porque fueron todos estos productos distribuidos sabiendo que se hacía a clientes que tenían una aversión clara al riesgo, los hemos visto, los han visto toda la ciudadanía, en los medios de comunicación, se las ha visto en asambleas. Adicae defiende en la Comunitat Valenciana a miles de clientes, pero también fuera de la Comunitat Valenciana. Y parece que fue clara una agresiva campaña de comercialización dirigida de forma masiva a sus clientes ahorradores, una característica que estos productos no tenían en todo el ámbito europeo, ni siquiera en el ámbito internacional.»

El mecanismo, aunque ha sido complicado establecerlo a partir de los comparecientes, parece que era la fijación de objetivos por oficina y penalizaciones si no se cumplían. De esta manera se entiende por qué muchos trabajadores de la caja acabaron comprando este producto (y otros semejantes) cuando tenían reticencias con respecto a la colocación de los mismos según a qué clientes. Gregorio Fernández, representante de la Unión General de Trabajadores (UGT) en el Consejo de Administración entre 2007 y 2009, que expresó su discrepancia con la emisión de las cuotas (absteniéndose en la votación final) por entender que suponía la privatización de la caja, explica de forma expressiva como se comercializaban:

«¿Cómo se vendían las emisiones? Pues, imagínatelo, pues, sí, nos machacaban en todas las oficinas de todos para que se vendiera, hay que vender y hay que vender, y tú tienes que vender un millón y hay que vender un millón. Sobre sí se daban instrucciones, algunas se han dado, generalmente no, pero alguna operación de préstamo. Le decía: ¡Oye!, si puedes (*ininteligible*)..., si puedes, cómprale mil euros en cuotas, pero prácticamente nada, no era obligatorio.»

Los auditores externos

Es de reseñar que ningún año, ni tan siquiera el último analizado, las auditorías detectaron irregularidades. Sin embargo, posteriormente, hay irregularidades detectadas por el Banco España.

Así mismo, a esta comisión resulta incompreensible que el deterioro de las cuentas de la CAM reflejadas en las auditorías no se corresponden con el deterioro finalmente descubierto que llevó al FROB a las necesidades de inyec-

d'injectar 5.249 milions en la CAM i a haver de concedir un préstec de 3.000 milions.

Els socis de KPMG van deixar constància que ells no analitzaven la gestió que fan els administradors de les entitats sinó que es limiten a veure que el reflex comptable de l'activitat de l'entitat és adequat basant-se en uns procediments d'auditoria que estan regulats per l'Institut de Contabilitat i Auditoria de Comptes. D'altra banda, com assenyalen els inspectors del Banc d'Espanya en la seua compareixença escrita, a fi de minimitzar els riscos de l'activitat d'auditoria, els auditors definixen l'abast dels seus treballs d'acord amb la valoració que els mereixen els controls interns implantats per les empreses auditades. La formulació dels estats financers és responsabilitat dels administradors de la CAM, com també la fiabilitat de la informació que subministren als auditors.

Per tant, esta comissió entén que o bé els administradors de la CAM no van subministrar la informació adequada a l'empresa auditora, ocultant determinats aspectes, o bé KPMG va sobrevalorar els controls interns de la CAM i per tant, va fer els seus treballs amb un abast menor al desitjable, sent a més ambdues alternatives possibles simultàniament. Esta comissió no pot determinar que és exactament el que va fallar, però sí que constata que el resultat de successives auditories de KPMG a la CAM no pareix compatible amb la situació terminal que es va donar en la CAM. Cal destacar que estos informes d'auditoria favorables van contribuir a relaxar la vigilància dels òrgans de govern i control.

La Comissió Nacional del Mercat de Valors

La CNMV és una entitat amb un paper de supervisió pel que fa a les condicions d'emissió de valors financers, a les pràctiques de comercialització, a la informació pública sobre el govern corporatiu i a la informació financera regulada. Cal assenyalar les abundants irregularitats detectades en la informació oferida, en la classificació dels productes o els clients i en les pròpies pràctiques de comercialització. Unes irregularitats reiterades en exercicis successius que, no obstant això no van ser corregides a pesar de les advertències de l'organisme supervisor. No és ací el lloc de valorar les justificacions oferides pel seu expresident en la seua compareixença. El que resulta evident és que hi ha una greu falta en una regulació que permet la detecció de problemes però que no estableix mecanismes efectius per evitar-los o, almenys, corregir-los.

Estos defectes es poden estendre a la resta dels camps de supervisió de la CNMV. Un d'ells era el de les retribucions dels alts càrrecs. Des de l'emissió de quotes participatives de 2008, la caixa estava obligada a identificar en l'informe anual de govern corporatiu l'existència de clàusules mencionades de garantia o blindatge, amb indicació expressa de si estos contractes havien de ser comunicats o aprovats pels òrgans de govern de la caixa o el seu grup. En els informes anuals de govern corporatiu dels anys 2008 a 2010, no es va incloure esta informació, fent-ho constar expressament, a més, en els informes de 2009 i 2010.

La CNMV ha reconegut que, a pesar d'això, existien contractes opacs, especialment aquells referits als contractes de prejubilació. En paraules de Julio Segura, «El denominat sistema de prejubilació, acordat pel consell de la CAM el 2006 i modificat el 2010, no pot considerar-se un fons de pensions ni semblant, d'acord amb allò que s'ha estipulat en el Reial Decret 1/2002 sobre plans i fons de pen-

tar 5.249 millones en la CAM y a tenerla que conceder un préstamo de 3.000 millones.

Los socios de KPMG dejaron constancia de que ellos no analizaban la gestión que hacen los administradores de las entidades sino que se limitan a ver que el reflejo contable de la actividad de la entidad es adecuado en base a unos procedimientos de auditoria que están regulados por el Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas. Por otra parte, como señalan los inspectores del Banco de España en su comparecencia escrita, con el fin de minimizar los riesgos de la actividad de auditoría, los auditores definen el alcance de sus trabajos en función de la valoración que les merecen los controles internos implantados por las empresas auditadas. La formulación de los estados financieros es responsabilidad de los administradores de la CAM, así como la fiabilidad de la información que suministran a los auditores.

Por tanto, esta comisión entiende que o bien los administradores de la CAM no suministraron la información adecuada a la empresa auditora, ocultando determinados aspectos, o bien KPMG sobrevaloró los controles internos de la CAM y por tanto, hizo sus trabajos con un alcance menor al deseable, siendo además ambas alternativas posibles simultáneamente. Esta comisión no puede determinar qué es exactamente lo que falló, pero sí que constata que el resultado de sucesivas auditorías de KPMG a la CAM no parece compatible con la situación terminal que se dio en la CAM. Es de destacar que estos informes de auditoría favorables contribuyeron a relajar la vigilancia de los órganos de gobierno y control.

La Comisión Nacional del Mercado de Valores

La CNMV es una entidad con un papel de supervisión por lo que respecta a las condiciones de emisión de valores financieros, a las prácticas de comercialización, a la información pública sobre el gobierno corporativo y a la información financiera regulada. Hay que señalar las abundantes irregularidades detectadas en la información ofrecida, en la clasificación de los productos o los clientes y en las propias prácticas de comercialización. Unas irregularidades reiteradas en ejercicios sucesivos que, sin embargo no fueron corregidas a pesar de las advertencias del organismo supervisor. No es aquí el lugar de valorar las justificaciones ofrecidas por su expresidente en su comparecencia. Lo que resulta evidente es que hay una grave falta en una regulación que permite la detección de problemas pero que no establece mecanismos efectivos por evitarlos o, por lo menos, corregirlos.

Estos defectos se pueden extender al resto de los campos de supervisión de la CNMV. Uno de ellos era el de las retribuciones de los altos cargos. Desde la emisión de cuotas participativas de 2008, la caja estaba obligada a identificar en el informe anual de gobierno corporativo la existencia de cláusulas mencionadas de garantía o blindaje, con indicación expresa de si estos contratos debían ser comunicados o aprobados por los órganos de gobierno de la caja o su grupo. En los informes anuales de gobierno corporativo de los años 2008 a 2010, no se incluyó esta información, haciéndolo constar expresamente, además, en los informes de 2009 y 2010.

La CNMV ha reconocido que, a pesar de eso, existían contratos opacos, especialmente aquellos referidos a los contratos de prejubilación. En palabras de Julio Segura, «El denominado sistema de prejubilación, acordado por el consejo de la CAM en 2006 y modificado en 2010, no puede considerarse un fondo de pensiones ni similar, de acuerdo con lo estipulado en el Real decreto 1/2002 sobre planes y

sions. Per tant, pot concloure's que l'omissió d'esta informació en els informes anuals de govern corporatiu de 2008 a 2010 va privar l'assemblea del seu coneixement i, per tant, tampoc el sistema de jubilacions va poder ser avaluat o, si escau, qüestionat per algun dels consellers generals. Esta ommissió resulta especialment rellevant en l'informe anual de govern corporatiu de 2010, tenint en compte que el dit any es va iniciar el procés de la integració de la caixa en SIP, que este procés implicava un pla de reestructuració de plantilles i que, en la pràctica, la materialització del mateix comportaria necessàriament un canvi en el control i en l'estructura de govern de la CAM, de tot això eren coneixedors els seus òrgans de govern en aquell moment.

No obstant això, la CNMV no va actuar en cap sentit respecte d'esta polèmica qüestió a què ens tornarem a referir més avant.»

Tampoc va ser capaç d'evitar els falsejaments en la comptabilitat observats a partir de 2008. En este cas, segons el compareixent de la CNMV, este organisme no té competència per a verificar si la informació comptable reflectix amb fidelitat l'estat real de l'entitat sinó només si es complixen les normes internacionals de comptabilitat (NIC, de forma abreviada). A pesar d'esta aparent limitació, resulta que la CNMV va observar irregularitats en els comptes presentats el 2009, el 2010 i el 2011. Greus irregularitats, ja que es referien a qüestions que ja hem destacat com els «errors» en les reclasificacions de crèdit per a reduir la taxa de mora, les titulacions, la comptabilització incorrecta de la intermediació en operacions de compravenda de permutes financeres o el ruïnós negoci de l'adquisició del banc mexicà Crèdit Immobiliari.

Tot això ha acabat amb l'obertura d'expedients, que són reservats És a dir, la CAM o qualsevol altra entitat de crèdit, pot alterar o falsejar els seus comptes sense que els supervisors tinguen l'obligació de fer-ho públic perquè els mercats actuen de forma transparent amb la informació corresponent.

L'IVF

Es podria exigir a l'Institut Valencià de Finances haver obrat amb major diligència les funcions de control, en aquella part que la Llei 31/1985 de 2 d'agost de regulació de les normes bàsiques sobre òrgans rectors de les caixes d'estalvi li atorga.

El Banc d'Espanya, la legislació de la Comunitat Valenciana i el propi IVF, coincidixen en les competències que esta última entitat té assignades en matèria de supervisió prudencial de caixes d'estalvi. La falta d'actuació d'estes funcions es va justificar per part dels responsables de l'IVF que l'article 55.2 del DL 1/97 estableix que «en matèria de disciplina i inspecció, l'IVF podrà celebrar convenis amb El Banc d'Espanya». I que eixos convenis, no s'havien signat.

També resulta cridaner que l'IVF no haja instruït cap expedient per a delimitar possibles infraccions administratives en què hagueren pogut incórrer directius, administradors, gestors o òrgans d'administració i control de la CAM. L'article 57 del DL 1/97 estableix que la responsabilitat administrativa és independent del que poguera correspondre per la concurrència de delictes o faltes, i l'article 65 estableix que la competència correspon a l'IVF.

D'altra banda, els processos electorals havien de ser supervisats per l'IVF per mitjà del nomenament d'un membre

fondos de pensiones. Por tanto, puede concluirse que la omisión de esta información en los informes anuales de gobierno corporativo de 2008 a 2010 privó a la asamblea de su conocimiento y, por tanto, tampoco el sistema de jubilaciones pudo ser evaluado o, en su caso, cuestionado por alguno de los consejeros generales. Esta omisión resulta especialmente relevante en el informe anual de gobierno corporativo de 2010, teniendo en cuenta que dicho año se inició el proceso de la integración de la caja en SIP, que dicho proceso implicaba un plan de reestructuración de plantillas y que, en la práctica, la materialización del mismo conllevaría necesariamente un cambio en el control y en la estructura de gobierno de la CAM, de todo lo cual eran conocedores sus órganos de gobierno en aquel momento.

Sin embargo, la CNMV no actuó en ningún sentido respecto de esta polémica cuestión a la que nos volveremos a referir más adelante.»

Tampoco fue capaz de evitar los falseamientos en la contabilidad observados a partir de 2008. En este caso, según el compareciente de la CNMV, este organismo no tiene competencia para verificar si la información contable refleja con fidelidad el estado real de la entidad sino solo si se cumplen las normas internacionales de contabilidad (NIC, de forma abreviada). A pesar de esta aparente limitación, resulta que la CNMV observó irregularidades en las cuentas presentadas al 2009, en el 2010 y en el 2011. Graves irregularidades, ya que se referían a cuestiones que ya hemos destacado como los «errores» en las reclasificaciones de crédito para reducir la tasa de mora, las titulaciones, la contabilización incorrecta de la intermediación en operaciones de compra-venta de swaps o el ruinoso negocio de la adquisición del banco mexicano Crédito Immobiliario.

Todo eso ha acabado con el apertura de expedientes, que son reservados Es decir, la CAM o cualquier otra entidad de crédito, puede alterar o falsear sus cuentas sin que los supervisores tengan la obligación de hacerlo público para que los mercados actúen de forma transparente con la información correspondiente.

EL IVF

Se podría exigir al Instituto Valenciano de Finanzas haber obrado con mayor diligencia las funciones de control, en aquella parte que la Ley 31/1985 de 2 de agosto de regulación de las normas básicas sobre órganos rectores de las cajas de ahorro le otorga.

El Banco de España, la legislació de la Comunitat Valenciana y el propio IVF, coinciden en las competencias que esta última entidad tiene asignadas en materia de supervisión prudencial de cajas de ahorro. La falta de actuación de estas funciones se justificó por parte de los responsables del IVF en que el artículo 55.2 del DL 1/97 establece que «en materia de disciplina e inspección, el IVF podrá celebrar convenios con el Banco de España». Y en que esos convenios, no se habían firmado.

También resulta llamativo que el IVF no haya instruido ningún expediente para delimitar posibles infracciones administrativas en las que hubieran podido incurrir directivos, administradores, gestores u órganos de administración y control de la CAM. El artículo 57 del DL 1/97 establece que la responsabilidad administrativa es independiente de la que pudiera corresponder por la concurrència de delitos o faltas, y el artículo 65 establece que la competencia corresponde al IVF.

Por otra parte, los procesos electorales tenían que ser supervisados por el IVF por medio del nombramiento de un

en la comissió electoral. Estos processos eren summament importants en la configuració dels òrgans de govern corporatiu. L'IVF havia de vetlar, suposadament, per la seua transparència. Del que s'ha pogut deduir dels treballs de la comissió i de les compareixences, no sembla que esta funció s'haja exercit diligentment.

La llei 31/1985, establí funcions de disciplina, inspecció, i proposta de sanció a les caixes d'estalvi en matèries que siguen de la seua competència. La comissió d'investigació ha tingut coneixement que l'IVF era coneixedor dels requeriments que el Banc d'Espanya va fer a la CAM, encara que només dels escrits d'inici i finalització, sense que el Banc d'Espanya li traslladara les conclusions parcials que es produïen durant la inspecció, quelcom que sens dubte va impedir el deure de diligència que haguera sigut desitjable.

De fet, el resultat de l'última inspecció realitzada pel Banc d'Espanya, oberta durant més de dos anys, va ser comunicat a l'IVF al desembre de 2010, quan la CAM ja es trobava adherida a un sistema institucional de protecció junt amb altres tres caixes d'estalvis i el procés de concentració i reforçament de la solvència estava totalment monitoritzat pel Banc d'Espanya.

Encara sent tot açò cert, no ho és menys que l'IVF podia haver demanat, i segons pareix no ho va fer, la informació per a exercir la seua labor de vetlar pel compliment de la normativa en matèria de transparència de les operacions financeres i protecció de la clientela de les caixes d'estalvis (article 55 del Decret legislatiu 1/1997 de 23 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de caixes d'estalvi, qüestió en què podia haver anat més enllà, independentment de la informació molt parcial traslladada pel Banc d'Espanya.

El Banc d'Espanya

Resulta necessari mencionar el Banc d'Espanya com a element central qui va determinar la política de supervisió i control de la CAM, i no sols pel fet que la llei regula este com a organisme amb les esmentades competències i responsabilitats, sinó perquè els fets ocorreguts amb la CAM han sigut coincidents amb la pràctica totalitat (amb honroses excepcions) de les caixes d'estalvi.

Així podem concloure sens dubte que la política que va desenvolupar el Banc d'Espanya va ser negligent a l'hora de fer efectiva la labor de supervisió i control, i que esta qüestió ha conduït a un dany irreparable.

És més, entenem que esta coincidència en el deficient control i supervisió de les caixes ens fa assumir que hi ha hagut una col·laboració necessària i conscient del Banc d'Espanya en la política que s'estava duent a terme per les mateixes que ja hem descrit amb anterioritat.

El Banc d'Espanya i la seua direcció, sent conscient de les repercussions que tindria l'esclat de la bombolla immobiliària i conscient de les advertències que els propis auditors del BE anaven realitzant sobre l'estat de les entitats financeres, va ser decididament particip d'una política passiva davant de l'evident risc que assumien les entitats financeres i els advertències van ser laxes en este sentit. Tot al contrari de les seues recomanacions quant a la política laboral que havia de seguir el govern de l'Estat, reclamant reformes laborals i baixada de sous. A pesar del que ha acabat succeint en el conjunt del sistema financer, ningú dels compareixents representants de la direcció del Banc d'Espanya, s'han mostrat responsables, bé per acció o per omisió.

miembro en la comisión electoral. Estos procesos eran sumamente importantes en la configuración de los órganos de gobierno corporativo. El IVF debía velar, supuestamente, por su transparencia. De lo que se ha podido deducir de los trabajos de la comisión y de las compareencias, no parece que esta función se haya ejercido diligentemente.

La ley 31/1985, establece funciones de disciplina, inspección, y propuesta de sanción a las cajas de ahorro en materias que sean de su competencia. La comisión de investigación ha tenido conocimiento de que el IVF era conoedor de los requerimientos que el Banco de España hizo a la CAM, aunque sólo de los escritos de inicio y finalización, sin que el Banco de España le diese traslado de las conclusiones parciales que se producían durante la inspección, algo que sin duda impidió el deber de diligencia que hubiese sido deseable.

De hecho, el resultado de la última inspección realizada por el Banco de España, abierta durante más de dos años, fue comunicado al IVF en diciembre de 2010, cuando la CAM ya se encontraba adherida a un sistema institucional de protección junto a otras tres cajas de ahorros y el proceso de concentración y reforzamiento de la solvencia estaba totalmente monitorizado por el Banco de España.

Aun siendo todo esto cierto, no lo es menos que el IVF podía haber pedido, y al parecer no lo hizo, la información para ejercer su labor de velar por el cumplimiento de la normativa en materia de transparencia de las operaciones financieras y protección de la clientela de las cajas de ahorros (artículo 55 del Decreto legislativo 1/1997 de 23 de julio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de cajas de ahorro, cuestión en la que podía haber ido más allá, independientemente de la información muy parcial trasladada por el Banco de España.

El Banco de España

Resulta necesario mencionar al Banco de España como elemento central quien determinó la política de supervisión y control de la CAM, y no sólo por el hecho de que la ley regula a éste como organismo con las citadas competencias y responsabilidades, sino porque los hechos ocurridos con la CAM han sido coincidentes con la práctica totalidad (con honrosas salvedades) de las cajas de ahorro.

Así podemos concluir sin género de dudas que la política que desarrolló el Banco de España fue negligente a la hora de hacer efectiva la labor de supervisión y control, y que dicha cuestión ha conducido a un daño irreparable.

Es más, entendemos que esta coincidencia en el deficiente control y supervisión de las cajas nos hace asumir que ha habido una colaboración necesaria y consciente del Banco de España en la política que se estaba llevando a cabo por las mismas que ya hemos descrito con anterioridad.

El Banco de España y su dirección, siendo consciente de las repercusiones que tendría el estallido de la burbuja inmobiliaria y consciente de las advertencias que los propios auditores del BE iban realizando sobre el estado de las entidades financieras, fue decididamente partícipe de una política pasiva ante el evidente riesgo que asumían las entidades financieras y los advertencias fueron laxas en este sentido. Todo lo contrario de sus recomendaciones en cuanto a la política laboral que debía de seguir el gobierno del Estado, reclamando reformas laborales y bajada de sueldos. A pesar de lo que ha acabado sucediendo en el conjunto del sistema financiero, ninguno de los comparecientes representantes de la dirección del Banco de España, se han mostrado responsables, bien por acción o por omisión.

Quant a les advertències i inspecció in situ del BE en la CAM:

És evident que hi ha documents que van assenyalant les debilitats de la CAM i fent les advertències per redirigir la política de l'entitat, com també és evident que estes recomanacions, advertències i informes s'emmarquen en un estat de no retorn si no es complementaven amb accions més decidides anteriors en el temps.

En este sentit cal fer un incís sobre les informacions que van eixir a la llum respecte a les imposicions de directrius polítiques per al desenvolupament de què havia d'haver sigut una bona tasca d'inspecció dels tècnics del Banc d'Espanya i que apunten a una clara limitació a la seua capacitat de treball i a una nul·la consideració de les recomanacions que els propis tècnics realitzaven a la direcció de l'organisme per a atendre amb major prudència la supervisió de les entitats financeres.

Seguint amb les advertències que va fer a la CAM el Banc d'Espanya cal ressaltar que no van ser tingudes en compte d'una manera efectiva per la direcció de l'entitat i la presidència, i que en alguns casos tampoc no van ser degudament informats tots els òrgans d'administració i control com també l'assemblea general.

És important ressaltar este fet que resulta determinant a l'hora de conèixer el funcionament de l'entitat, ja que hi ha dubtes raonables sobre l'ocultació d'informació rellevant per part de la direcció i la presidència als òrgans de govern intern, com han manifestat nombrosos compareixents, i per tant esta ocultació evidència la premeditació en la vulneració del règim de control i administració que havia d'haver seguit la CAM.

En tot cas, estos informes també eren traslladats a altres instàncies com l'Institut Valencià de Finances que mai va actuar respecte d'això, qüestió que deixa en evidència el paper desenvolupat per este organisme en la seua tasca de supervisió prudencial de les caixes valencianes.

Tribunals de Justícia

La comissió d'investigació de les Corts ha procurat no interferir en les accions que s'estan duent a terme en els tribunals de Justícia, com no pot ser d'una altra manera, intentant que els treballs d'esta comissió no suposaren mai un juí paral·lel. En este sentit les Corts, a fi de prestar la seua total col·laboració a la justícia, del procés de la qual esperen que caiga tot el pes de la llei sobre els responsables, posa a disposició dels tribunals tot el material i compareixences de què disposa.

RECOMANACIONS

1. Impedir que les dietes en les societats participades puguen vulnerar el principi de gratuïtat en l'exercici del càrrec de membre del Consell d'Administració i la resta d'òrgans d'una caixa d'estalvis.
2. Impedir que hi haja pagaments en espècie d'elevada quantia als membres dels òrgans de govern de les caixes com eren els viatges a despeses pagades per a assistir a reunions convocades al llarg del món.
3. Desenvolupar mecanismes per a garantir que les reunions de la comissió de control es facen disposant de la informació suficient i amb el temps necessari per a poder-la estudiar

En cuanto a las advertencias e inspección in situ del BE en la CAM:

Es evidente que existen documentos que van señalando las debilidades de la CAM y haciendo las advertencias por redirigir la política de la entidad, como también es evidente que dichas recomendaciones, advertencias e informes se enmarcan en un estado de no retorno si no se complementaban con acciones más decididas anteriores en el tiempo.

En este sentido hay que hacer un inciso sobre las informaciones que salieron a la luz con respecto a las imposiciones de directrices políticas para el desarrollo de la que debía haber sido una buena tarea de inspección de los técnicos del Banco de España y que apuntan a una clara limitación a su capacidad de trabajo y a una nula consideración de las recomendaciones que los propios técnicos realizaban a la dirección del organismo para atender con mayor prudencia la supervisión de las entidades financieras.

Siguiendo con las advertencias que hizo a la CAM el Banco de España hay que resaltar que no fueron tenidas en cuenta de una manera efectiva por la dirección de la entidad y la presidencia, y que en algunos casos tampoco fueron debidamente informados todos los órganos de administración y control así como la asamblea general.

Es importante resaltar este hecho que resulta determinante a la hora de conocer el funcionamiento de la entidad, ya que hay dudas razonables sobre la ocultación de información relevante por parte de la dirección y la presidencia a los órganos de gobierno interno, como han manifestado numerosos comparecientes, y por tanto esta ocultación evidència la premeditació en la vulneración del régimen de control y administración que debía de haber seguido la CAM.

En todo caso, estos informes también eran trasladados a otras instancias como el Instituto Valenciano de Finanzas que nunca actuó al respecto, cuestión que deja en evidencia el papel desarrollado por este organismo en su tarea de supervisión prudencial de las cajas valencianas.

Tribunales de Justicia

La comisión de investigación de Les Corts ha procurado no interferir en las acciones que se están llevando a cabo en los tribunales de Justicia, como no puede ser de otra manera, intentando que los trabajos de esta comisión no supusieran nunca un juicio paralelo. En este sentido Les Corts, con el fin de prestar su total colaboración a la justicia, de cuyo proceso esperan que caiga todo el peso de la ley sobre los responsables, pone a disposición de los tribunales todo el material y comparecencias de que dispone.

RECOMENDACIONES

1. Impedir que las dietas en las sociedades participadas puedan vulnerar el principio de gratuidad en el desempeño del cargo de miembro del Consejo de Administración y demás órganos de una caja de ahorros.
2. Impedir que haya pagos en especie de elevada cuantía a los miembros de los órganos de gobierno de las cajas como eran los viajes a gastos pagados para asistir a reuniones convocadas a lo largo del mundo.
3. Desarrollar mecanismos para garantizar que las reuniones de la comisión de control se hagan disponiendo de la información suficiente y con el tiempo necesario para poderla estudiar

4. Procurar que els membres dels òrgans de govern tinguem prou qualificació per a poder analitzar les decisions que han de prendre.

5. Cal promoure una nova política legislativa que dote de majors i més efectives mesures de control del sistema financer.

6. Esta legislació ha d'abordar de manera decidida el paper a desenvolupar pels organismes de supervisió i control, a nivell de l'Estat com de CCAA (Banc d'Espanya, CNMV i en el cas que ens ocupa l'IVF, com també empreses auditors).

7. Cal assegurar una major protecció, seguretat, informació, en definitiva, drets als consumidors i consumidoras. Així mateix, la legislació autonòmica, estatal i els organismes que han de vetllar pel compliment de la seguretat dels consumidors i consumidoras, han de reforçar-se per a fer efectiu estos fets front a pràctiques abusives i enganyoses.

8. Les Corts Valencianes insten el Consell que sol·licite al Govern d'Espanya que arbitre mesures per a resoldre els problemes generats a milers de petits estalviadors derivats de l'adquisició de productes financers tòxics emesos per la CAM, en particular les Corts reclama una solució política per als posseïdors de quotes participatives que han perdut els seus estalvis a causa de la segregació del banc CAM, de la pròpia fundació de Caixa d'Estalvis del Mediterrani.

9. Les Corts Valencianes insten el Consell que resolga els problemes de la fundació Caixa d'Estalvis del Mediterrani, bé aconseguint patrons entre el món financer i, especialment, entre els beneficiaris de la compra de la CAM, o bé integrant el seu patrimoni al patrimoni de la Generalitat i gestionant els seus béns des de l'administració pública.

Palau de les Corts
València, 25 de març de 2015

El president
Alejandro Font de Mora Turón

El secretari primer
Antonio Clemente Olivert

Resolució 565/VIII, sobre la designació d'un membre del Consell Social de la Universitat Politècnica de València, aprovada pel Ple de les Corts el dia 26 de març de 2015

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

D'acord amb l'article 95.1 del RC, s'ordena publicar en el *Butlletí Oficial de les Corts* la Resolució 565/VIII, sobre la designació d'un membre del Consell Social de la Universitat Politècnica de València, aprovada pel Ple de les Corts el 26 de març de 2015.

Palau de les Corts
València, 26 de març de 2015

El president
Alejandro Font de Mora Turón

PLE DE LES CORTS

El Ple de les Corts, en la sessió del 26 de març de 2015, en compliment del que hi ha establert en l'article 5.4.a de

4. Procurar que los miembros de los órganos de gobierno tengan suficiente cualificación para poder analizar las decisiones que deben tomar.

5. Hay que promover una nueva política legislativa que dote de mayores y más efectivas medidas de control del sistema financiero.

6. Esta legislación debe abordar de manera decidida el papel a desarrollar por los organismos de supervisión y control, a nivel del Estado como de CCAA (Banco de España, CNMV y en caso de que nos ocupa el IVF, así como empresas auditoras).

7. Hay que asegurar una mayor protección, seguridad, información, en definitiva, derechos a los consumidores y consumidoras. Asimismo, la legislación autonómica, estatal y los organismos que deben velar por el cumplimiento de la seguridad de los consumidores y consumidoras, deben reforzarse para hacer efectivos estos hechos frente a prácticas abusivas y engañosas.

8. Las Corts Valencianes instan al Consell a que solicite al Gobierno de España que arbitre medidas para resolver los problemas generados a miles de pequeños ahorradores derivados de la adquisición de productos financieros tóxicos emitidos por la CAM, en particular Les Corts reclama una solución política para los poseedores de cuotas participativas que han perdido sus ahorros a causa de la segregación del banco CAM, de la propia fundación de Caja de Ahorros del Mediterráneo.

9. Las Corts Valencianes instan al Consell a que resuelva los problemas de la fundación Caja de Ahorros del Mediterráneo, bien consiguiendo patronos entre el mundo financiero y, especialmente, entre los beneficiarios de la compra de la CAM, o bien integrando su patrimonio al patrimonio de la Generalitat y gestionando sus bienes desde la administración pública.

Palau de Les Corts
Valencia, 25 de marzo de 2015

El presidente
Alejandro Font de Mora Turón

El secretario primero
Antonio Clemente Olivert

Resolución 565/VIII, sobre la designación de un miembro del Consejo Social de la Universitat Politècnica de València, aprobada por el Pleno de Les Corts el día 26 de marzo de 2015

PRESIDENCIA DE LES CORTS

De acuerdo con el artículo 95.1 del RC, se ordena publicar en el *Butlletí Oficial de les Corts* la Resolución 565/VIII, sobre la designación de un miembro del Consejo Social de la Universitat Politècnica de València, aprobada por el Pleno de Les Corts el 26 de marzo de 2015.

Palau de les Corts
Valencia, 26 de marzo de 2015

El presidente
Alejandro Font de Mora Turón

PLENO DE LES CORTS

El Pleno de Les Corts, en la sesión del 26 de marzo de 2015, en cumplimiento de lo establecido en el artículo 5.4.a de